

(enkele mijmeringen bij het werk van Annemie)

Wanneer je op bezoek komt, of op zoek bent, moet je omhoog, alle trappen op om bij de verbouwde zolder te geraken. Pas daar kan je de diepte in: de nodige diepte eigen aan het werken om tot het werk te komen, en de diepte eigen aan het werk om het te kunnen zien.

Nu kan je in een kunstwerk veel zien – pas op: niet alles, elk werk heeft in meer of mindere mate een eigen agenda – maar uitgerekend de term ambiguïteit blijft na het bekijken rondhangen. Dit hoeft echter wel wat verduidelijking. Het gaat hier niet om een kwaliteit, geen positieve maar zeer zeker ook geen negatieve, en ook niet om een intentionele thematiek van het werk, maar om een conditie die, hoewel het een kunstwerk als zodanig niet vreemd is, toch bijzonder voor dit werk kenmerkend is.

Wat zie je? Hoofdzakelijk kleine formaten, met een verfrissende beheersing geschilderd. Abstracte werken of afbeeldingen van, ja, van wat? Af en toe een verwijzing naar wat een landschap zou kunnen zijn, maar dan weer niet is. Vormen van organische oorsprong, of toch weer eerder kunstmatige structuren. Bevallige, soms onverwacht bevallige, kleurcombinaties. Een pijnlijke, kritische, toets. Schilderijen die hun tijd niet willen ontkennen, maar ook weer niet zomaar willoos volgen en zich daarom af en toe, in een vlaag van tijdloosheid, verbinden met een eerdere periode.

Een – of 'het', en in dat geval gaat het om haar, Annemie's, specifieke – kunstwerk is een remake van de wereld. Het is een weergave – en dit sluit geen abstractie uit – of een beeld ervan, gefilterd doorheen de conditie van de kunstenaar. Ze geeft weer en geeft aan waar het er voor haar om gaat, waarvoor moet worden gehuiverd en waarnaar kan worden verlangd. Door buiten de wereld te staan, stelt het ons, maker en kijker, in staat om de wereld te zien zoals de maker – Annemie in dit geval – hem ziet of denkt te moeten zien. Wij mogen daar dan in delen. Wij moeten daar ook in delen. Vloek of gunst: een sterk kunstwerk schotelt ons een visie voor die nadien moeilijk valt uit te wissen.

Zoals gezegd: abstractie. Maar het werk schuift heen en weer tussen enerzijds haar eigen materialiteit, verf op het gekende platte doek, wat haar een eigen stem geeft, en anderzijds de mogelijkheid om iets weer te geven, om te spreken over iets. Het woord ambiguïteit viel reeds. Het gaat ook hier om een dubbelheid, bijna een tegenstrijdigheid, die misschien onvermijdelijk ook deel uitmaakt van onze, menselijke, conditie. We maken deel uit van het natuurlijke bestel, maar kunnen dit enkel overleven door een humane, culturele ingreep. Door het maken van een schilderij? En duikt in het vloeien van de verf op dit doek ook een weergave van deze menselijke ingreep op? Een bepaalde structuur, een verwijzing naar een stedelijke of een industriële aanwezigheid

misschien.

En leidt die noodzakelijke humanisering dan weer net niet tot de beschadiging, of vernietiging, van het natuurlijke waarin het moet ingebed zijn? Zo jaagt het werk ons verlangen van de ene pool naar de andere, net zoals het onze blik voortstuwt van een bestaan op micro- tot het bestaan op macroniveau, van daar waar de allerkleinste deeltjes in een vreemde dans zijn verwickeld tot daar waar het, in feite voor ons ondenkbare, oneindige zich uitstrekt. En dan stelt zich weer de vraag naar waar we thuis horen. Of zijn we uiteindelijk thuisloos, of vinden we onze nestwarmte toch in dit alles?

Die ambiguïteit maakt het werken voor de kunstenaar er niet makkelijker op, ook voor haar is het werk, zowel in aanvang als tijdens het hele wordingsproces tot na de voleinding toe, niet ten gronde te doorzien, laat staan te bevatten. Steeds rest er een overschot vol mogelijke tegenstrijdigheden, iets duisters wat de nodige onzekerheid en argwaan opwekt. Die ongemakkelijke positie tegenover het werk heeft de kijker overigens met de maker gemeen. En dan volgt toch een toegift. De toeschouwer dicht al snel de maker gelijkaardige geheimen toe die hij in het werk vermoedt. Zo komt de kunstenaar in hetzelfde ambigue, maar dubieus aantrekkelijke, licht te staan als het kunstwerk. Juist dit laat haar toe een positie in te nemen net buiten de voorziene loop der dingen – één been erin, één been eruit – wat haar de noodzakelijke afstand oplevert, nodig om tot die vreemde creatie in staat te zijn.

Geschreven door DIRK BOES